

uzvediba.lv

VEBINĀRS

Sarežģītu situāciju risināšana skolā Agresīvi vecāki

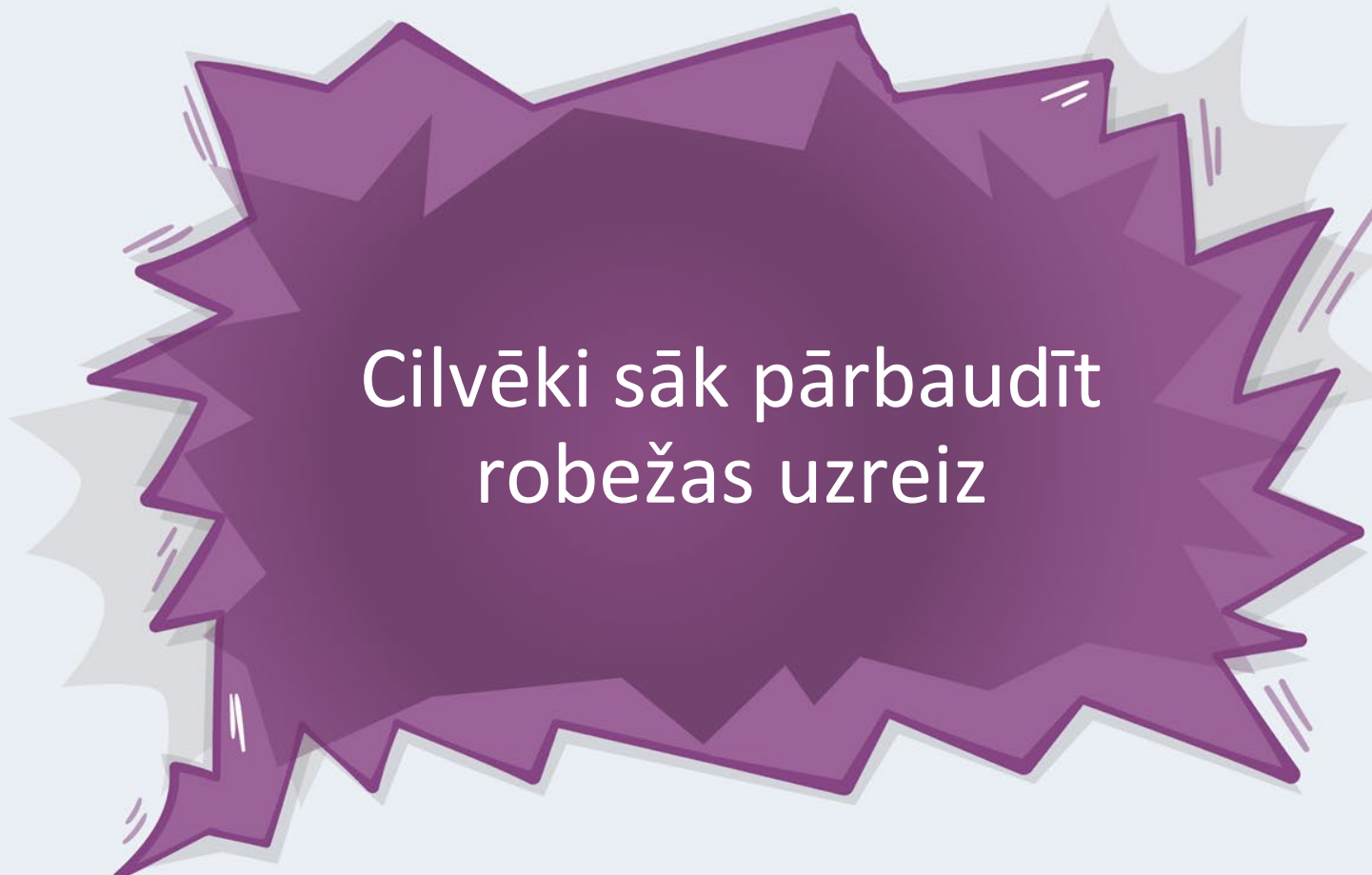
Līga Bērziņa

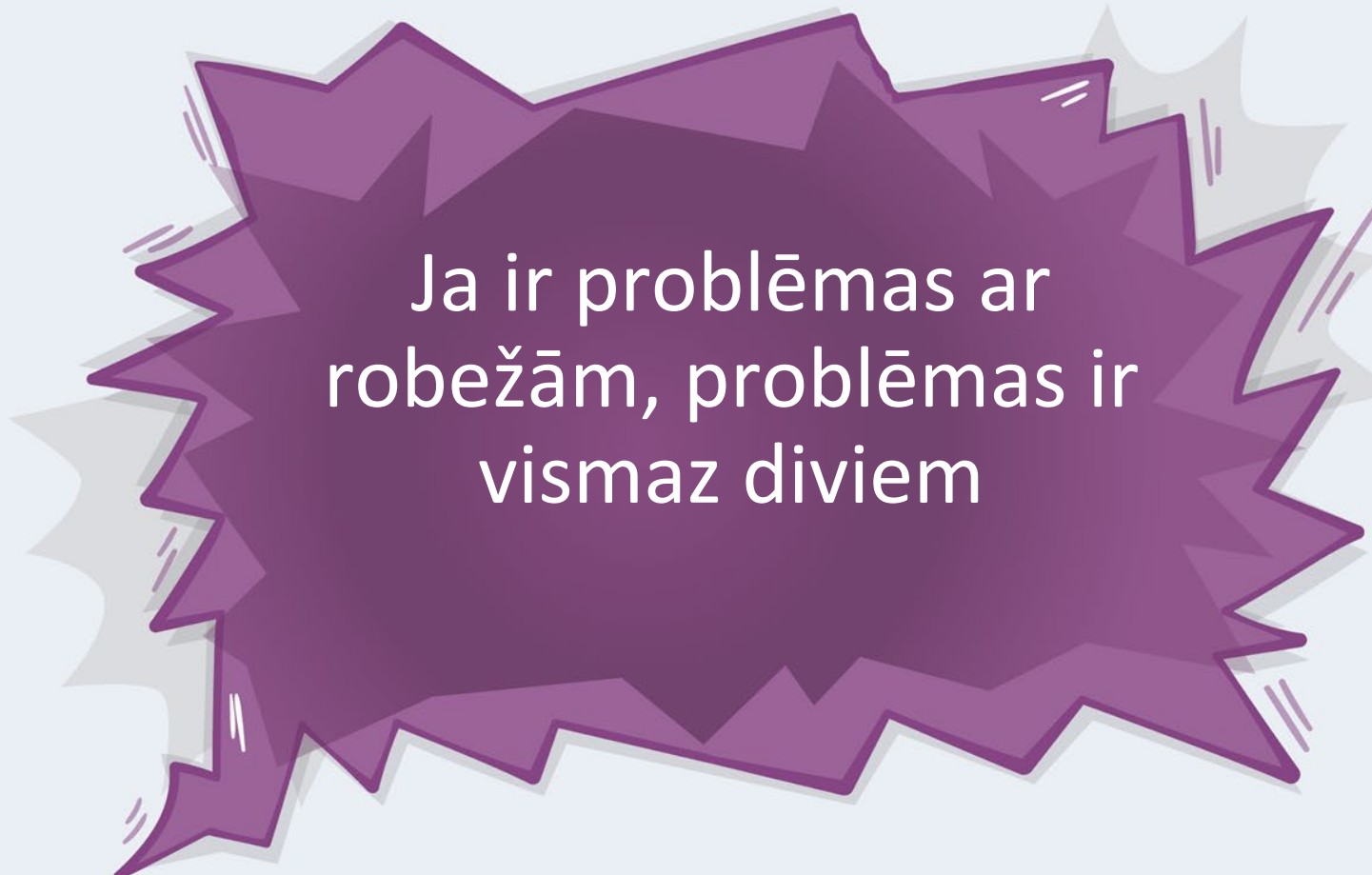
Konfliktu mērķi

- Personiski
- Taktiski
- Konkurences
- Politiski

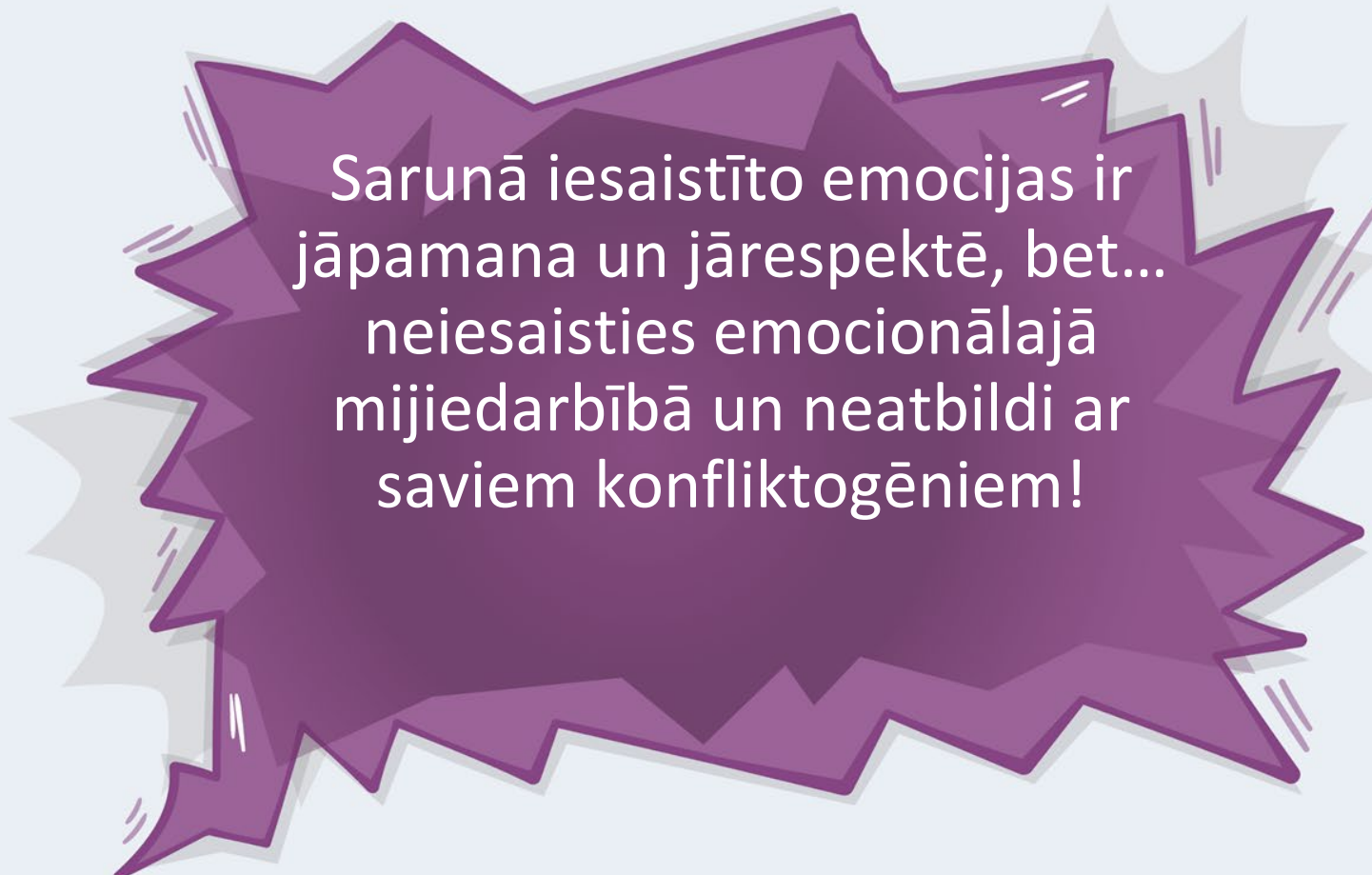
Cilvēki sāk pārbaudīt
robežas uzreiz

Ja ir problēmas ar
robežām, problēmas ir
vismaz diviem

Robežas

- ⚠ Pienākumu
- ⚠ Laika
- ⚠ Ķermeņa, izskata
- ⚠ Izvēles
- ⚠ Pieklājības
- ⚠ Kārtības
- ⚠ Personisko lietu
- ⚠ Attiecību
- ⚠ Komunikācijas
- ⚠ Emociju
- ⚠ Reliģijas
- ⚠ Atpūtas un privātās telpas
- ⚠ Materiāltehniskās bāzes
- ⚠ Inventāra
- ⚠ Dzimuma robeža
- ⚠ Dažādības
- ⚠ Drošības
- ⚠ Subordinācijas

Sarunā iesaistīto emocijas ir jāpamana un jārespektē, bet...
neiesaisties emocionālajā mijiedarbībā un neatbildi ar saviem konfliktogēniem!

Signāli konfliktam un konfliktogēniem

- Visi viņi ir vienādi
- Mans darbs nav iepatīkies audzēkņiem
- Visas problēmas sākas no ģimenes
- Es nekad nesmaidu, lai viņi nedomā, ka man var kāpt uz galvas
- Kavēt nedrīkst ne minūti!
- Būs piezīmes, ja ko aizmirsīs, lai nezaug par izmantotājiem

Būtiski ir iemācīties un atpazīt savus ierosinātājus Konfliktogēni (ierosinātāji)

Aizliegumi

Aizskarošs humors

Aizskaršana

Antipātijas pazīmes

Apvainojumi

Attaisnošanās

Augstprātība

Autoritātes

Distance

Egoisms

Haoss

Iebildumi

Ignorance

Ilga runāšana

Informācijas slēpšana,

Izsmiekls,

Kategoriskums

Kontrole

Monotona atkārtošana

Negatīvs novērtējums

Nenoteiktība

Nepateicība

Neuzmanība komunikācijā

Noguruma tēlošana

Noniecināšana

Noslēgtība

Pamācības

Parazītvārdi

Pavēles,

Paviršības

Pārākums

Pārtraukšana

Sačukstēšanās

Solījumu neturēšana

Specifiskas skaņas, balss

Spiešana

Vajadzību ignorēšana

Veiktā vērtības minimizēšana

KOMUNIKĀCIJAS ROBEŽAS

Ja kaut ko vēlies, palūdz
to tieši un skaidri
Atceries un ņem vērā, ka
personai ir tiesības atteikt Tev

Verbāli agresīviem cilvēkiem
parasti ir grūtības ar empātiju,
kā arī viņi ir orientēti uz
sociālu dominanci.

Tāpēc viņi var pat neuztvert savu teikto kā
aizskārumu

Kā jūs veidojiet drošu vidi sarunā ar agresīvu cilvēku?

- 20 minūšu likums
- Atvērtas durvis, nesēdināt vecāku ar muguru pret durvīm
- Kafija, tēja.
- Cepumi vai maizītes
- Netikties vienam, bet arī ne viens pret baru
- Pārdomājiet krēslu un galdu izvietojumu
- Skatīšanās vienā virzienā
- Brīdiniet par citiem dalībniekiem
- Brīdiniet par sarunas ilgumu

Komunikācija

- Pievērš uzmanību, ja bērna uzvedība mainās dažādās komunikācijas vidēs
- Bērniem piederības sajūta ir svarīgāka par robežām
- Tāpēc var būt, ka bērns izaicina robežas, lai iegūtu piederības sajūtu

Favoritisms!?!

Audzēknis nav draugs!
Vecāks nav draugs!

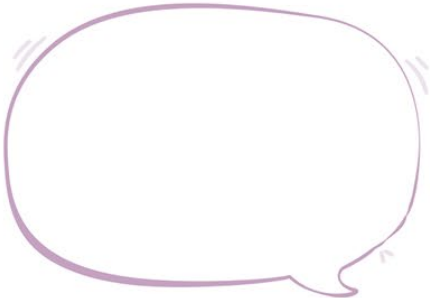

Personisko lietu robežas

EMOCIJU ROBEŽAS

Dusmas pirms sarunas
uzsākšanas, eksplozija arī
varētu būt citu cilvēku
kontroles veids

KO ES DOMĀJU PAR NOTIEKOŠO?

SITUĀCIJA	MANA PIRMĀ DOMA	MANAS NĀKAMĀS DOMAS UN IESPĒJAMIE IZSKAIDROJUMI
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>1.</p>

Nepiekrist citiem cieņpilnā veidā

*Tu vari būt dusmīgs,
vari teikt, ka esi
dusmīgs, bet nedrīksti
lauzt lietas*

PERSONISKO LIETU ROBEŽAS

ĶERMEŅA ROBEŽAS

Neļauj komentēt savu svaru, izskatu. Pieklājīgi pasaki: *“Paldies, par diētu ieteikumiem”*

Ja nejuties ērti, ka kāds stāv par tuvu, pasaki to.

Uzvedības robežas

- Kairinājums → Reakcija
- Impulss → Rīcība

- Kas notiks, ja es uzsprāgšu?
- Arī bērni ar garīgās attīstības traucējumiem spēj domāt īstermiņā un ilgtermiņā

- ☞ Robežu ignorēšana arī ir robežu pārkāpšana
- ☞ Ja mūsu “Nē” nav sadzirdēts, tas jāpasaka skaidrāk
- ☞ Ja “Nē” ir sadzirdēts, bet tiek ignorēts, iespējams, jūs tiek izmantoti

Jautājumu uzdošana 1. un 2.līmeņa uzvedības signālu gadījumā

- Jautājumu funkcija ir palēnināt vecāka domāšanas procesu un domāt par alternatīviem risinājumiem
- Ja redzi, ka jautājumi viņu vēl vairāk satracina, pārtrauc tos uzdot, jo jautājumi prasa atbildes, un reizēm vecākam var rasties sajūta, ka tu atsakies viņu saprast.

Daži praktiski triki – Sāc no jaunas lapas

- Izturies it kā neko nezinātu par spriedzi.
- Ja tikko esi ienācis telpā vai esi pieaicināts kā vadītājs, tev ir iespēja izlikties, ka neko nezini, un sāc sarunu ar sasveicināšanos, stādīšanos priekšā
- Runā no paša sākuma par laiku, grāmatām un citām vienkāršām tēmām.
- Tas viņiem arī parādīs, ka tu neizvairies no viņa
- Nemēģini fokusēt savu uzmanību uzreiz uz spriedzes punktu, un, ja redzi, ka klients nespēj refokusēt uzmanību uz ko citu, uztver to kā brīdinājuma signālu, ka situācija var eskalēties

Praktiski knifi - Veido telpu problēmas formēšanai

- Nesāc ar – Kādas problēmas? Kas atkal ir slikti? *
- Sāc ar «Es redzu, ka jūs kas nomāc», «es redzu, ka kaut kas nav tā» * *
- «Mums ir svarīgi zināt, kā jūs redzat šo jautājumu

- Šīs pauzes ļaus klientam pārdefinēt problēmu
- Pauzējiet, dodiet klientam laiku aizpildīt šo telpu.

Ļauj viņiem izstāstīt vīziju par saviem risinājumiem

- Es redzu, kāpēc tu esat satraukts, un vai reizat, kā mēs varētu šo situāciju atrisināt?
- Ko vajadzētu izdarīt, lai šo situāciju atrisinātu?
- Kādi ir pirmie soļi sperami no mūsu puses, lai jūs justos droši?
- Atvērtie jautājumi palīdz pārslēgties no emocijām uz racionālo domāšanu
- Izvēļu izsvēršana iedod kontroles sajūtu

Radi sajūtu, ka tu patiešām vēlies palīdzēt

- Sāc ar «šī ir patiešām trauksmaina diena, un daudzi notikumi ir izjaukuši ritmu. Es nezinu, kas noticis te, vai varat, lūdzu pastāstīt, kas noticis, kā es varētu palīdzēt?
- Šādos gadījumos ļoti palīdz nefokusēties uz klienta argumentiem, bet izrādīt interesi par personu, viņa situāciju, palīdzēšanu un emocionālo atbalstu

Nemēģini uzvarēt – radi mieru

- Nesoli lietas, kuras nevarēsi izpildīt – reizēm godīgums un atklātība ir vislabākās lietas.
- Ir svarīgi nerādīt sevi kā uzvarētāju – būtiski, ka agresors atkāpjas no cīņas cieņpilni un neveido atriebības plānus
- Risini situāciju tik mierīgā veidā it kā tev būtu viss pasaules laiks

Radi mieru – seko līdzī savai ķermeņa valodai

- Kā tu elpo
- Kā tu runā
- Kā tu žestikulē
- Kā tu pārvietojies

Mūs veido mūsu
vide un atbildes
reakcija uz vidi

Dusmīgiem cilvēkiem būs
ļoti grūti palīdzēt, jo tas, ko
viņi vēlējas dusmās ir kas
pilnīgi cits nekā miera
stāvoklī

Tādos gadījumos ir vērts viņiem piedāvāt
sekundāro mērķi
Tu vēlies x, bet ix nav iespējams. Kā ar y?

ATDALI VĒSTĪJUMUS NO METAVĒSTĪJUMIEM

- **Vēstījumi** ir vārdu salikums, gramatikas forma, metavēstījumi teiktā ir sirds un dvēsele.
- **Metavēstījumus** mēs nododam ar balss toni, ķermeņa valodu, klusuma pauzēm, pārtraukšanu, acu skatienu

Un te bērni ir lieliski –

Kas notiek?

Tev ņem mantas nost? →

Tevi kaitina? →

Tev saka, ka lupatas virsū? →

Smejas par tavu rokrakstu? →

Ko teikt?

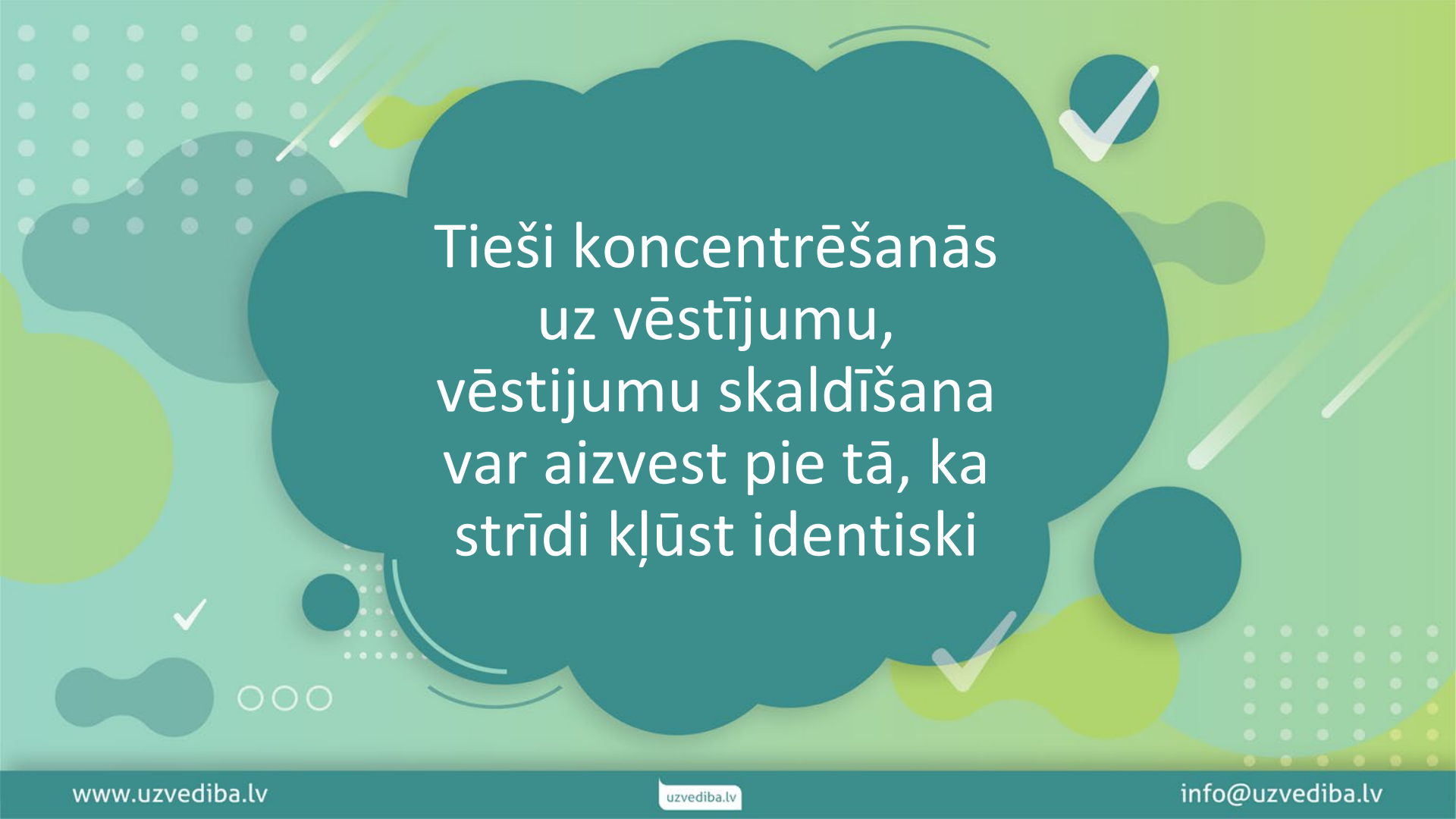
Ejam spēlēt kopā!

Es varu iedomāties, cik tu vientuļi jūties? Ko mēs varam kopā padarīt?

Es priecājos, ka tu tik labi proti saskaņot krāsas

Cik tev labi izdodas pašam zīmēt!!!
Iedosi padomu, kā uzzīmēt...

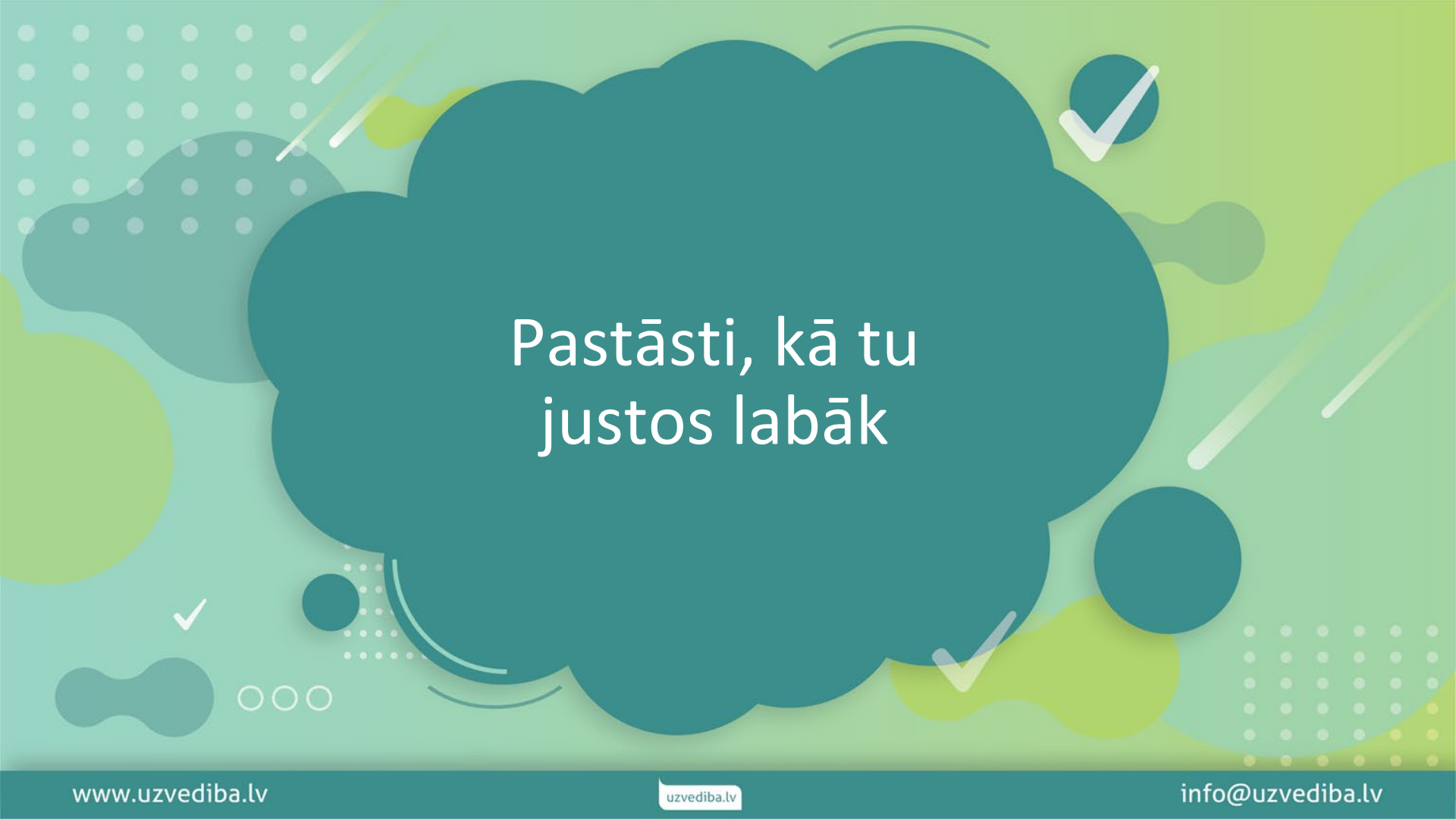

Tieši koncentrēšanās
uz vēstījumu,
vēstījumu skaldīšana
var aizvest pie tā, ka
strīdi kļūst identiski

Personas bez robežām:

- Var nerespektēt savus vecākus
- Var pārkāpt noteikumus
- Var būt pārņemti ar sevi un nespējīgi paskatīties uz situāciju no citas perspektīvas
- Var būt nejauki pret saviem vienaudžiem, vecākiem, pedagogiem, svešiniekiem utt.
- Var būt fiziski agresīvi
- Var būt slinki gan attiecībā uz mājas darbiem, gan palīdzēšanu
- Var būt negatīva attieksme pret dzīvi kopumā
- Var viegli attīstīties dažādas atkarības

Pastāsti, kā tu
justos labāk

Kopsavelkot

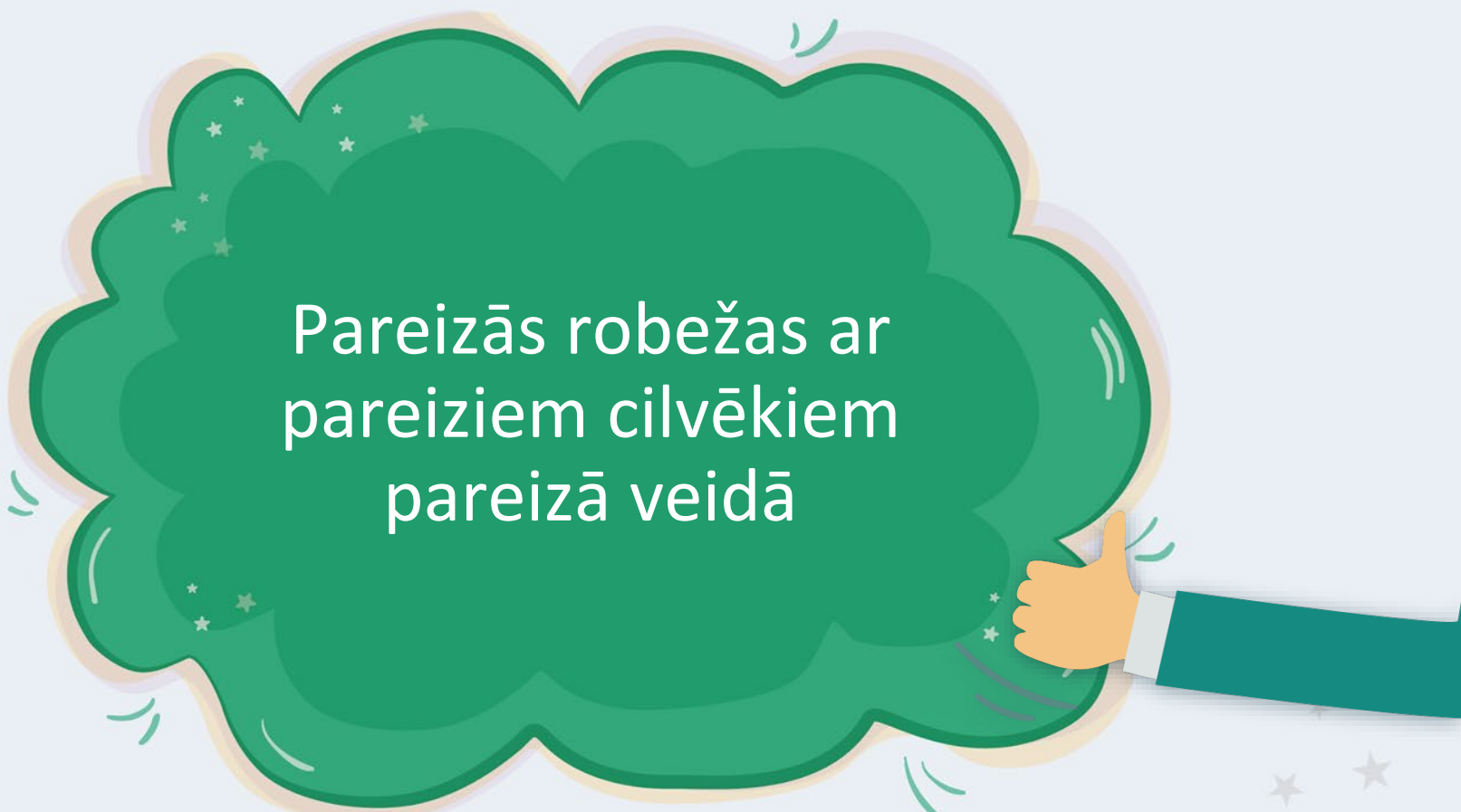
- Neignorē verbālu vardarbību, piezīmes, nicinošus komentārus
- Trenējies pārformulēt vēstījumus no pasīvas uztveres uz aktīvām atbildēm
- Trenējies atpazīt pasīvās agresijas soļus un uzdot jautājumus: *Kas tas bija?*
- Formulē visiem vienādus sadarbības un saskarsmes noteikumus
- Piedāvā pārstrukturēt sarunu!
- Maini mijiedarbības nozīmi
- Nepiedāvā padomus un nenoraidi padomus (arī bezjēdzīgus). Esi vienkārši kontaktā
- Paliel kontaktā
- Maini teiktā interpretācijas
- Pieņem to kā eksperimentu

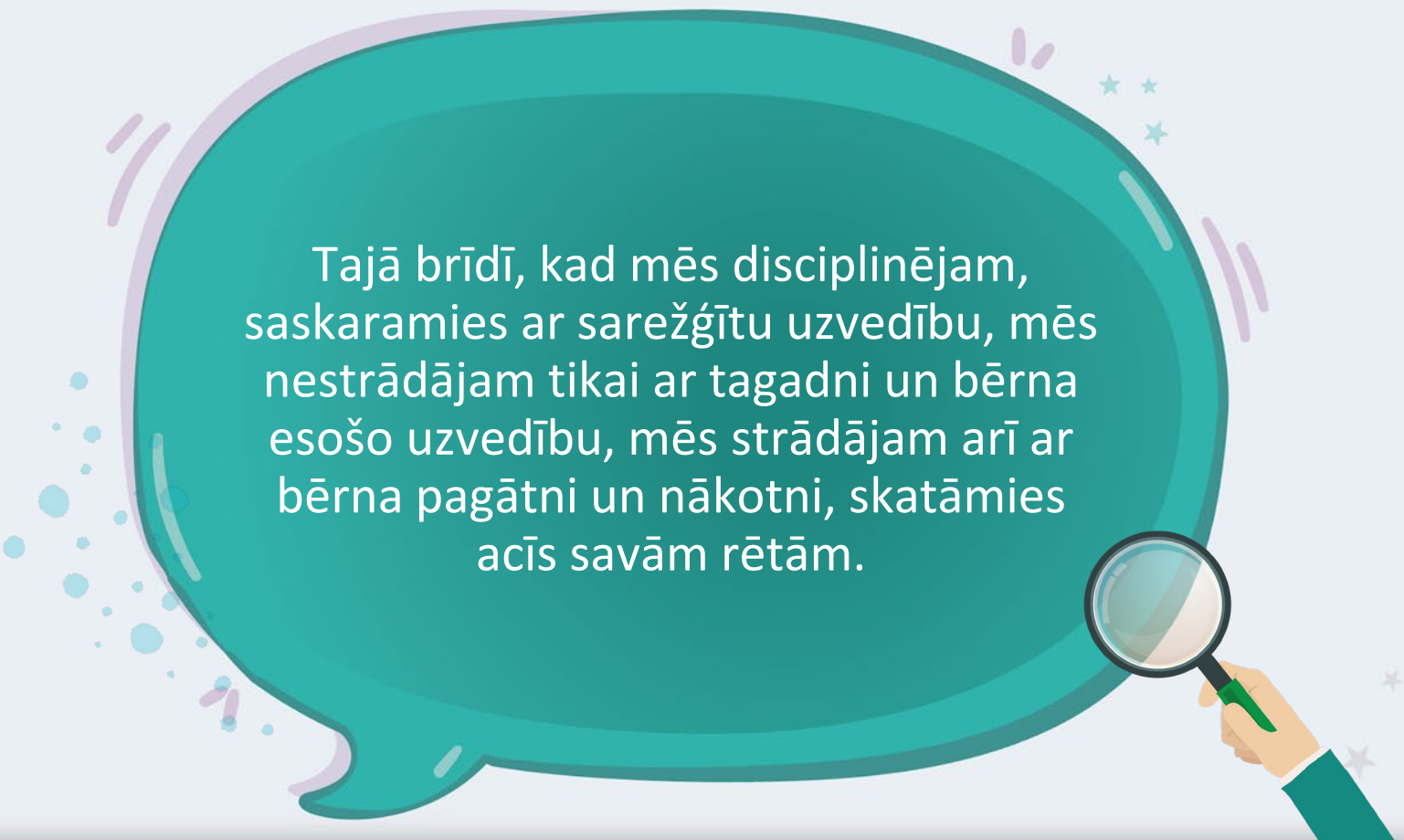
Pavisam sarežģīti?

Ko darīt – ja viss paliek sarežģītāk

- Nedomā, ka tev ar visu jātiek galā pašam. Lūdz palīdzību, atliec situāciju uz mirkli, paņem pauzi sarunās uz īsu laiku vai dažām dienām, mēģini no neeskalēt
- Izvairies no liekas auditorijas, bet ir ļoti palīdzošī nepalikt vienam
- Saglabā mieru
- Radi drošu un komfortablu vidi sarunām. Aicini apsēsties, piedāvā ūdeni

A hand in a teal sleeve holds a large, green, cloud-shaped speech bubble. The bubble has a white outline and contains white text. There are small white stars scattered inside the bubble and around it. The background is light blue with some faint stars.

Pareizās robežas ar
pareiziem cilvēkiem
pareizā veidā

Tajā brīdī, kad mēs disciplinējam,
saskaramies ar sarežģītu uzvedību, mēs
nestrādājam tikai ar tagadni un bērna
esošo uzvedību, mēs strādājam arī ar
bērna pagātņi un nākotni, skatāmies
acīs savām rētām.

Robežas visgrūtāk ir uzstādīt cilvēkiem, kuri:

- Nezina sevi labi
- Nav pārliecināti par sevi
- Baidās, ka robežu uzstādīšana sabojās attiecības
- Netic, ka viņiem ir tiesības
- Netic, ka viņi spēj ietekmēt citus

Ko tu vēlies no bērna?

- Lai būtu klusums?
- Lai zābaki nemētātos gaitenī?
- Labākas sekmes?
- Labāka izturēšanās?

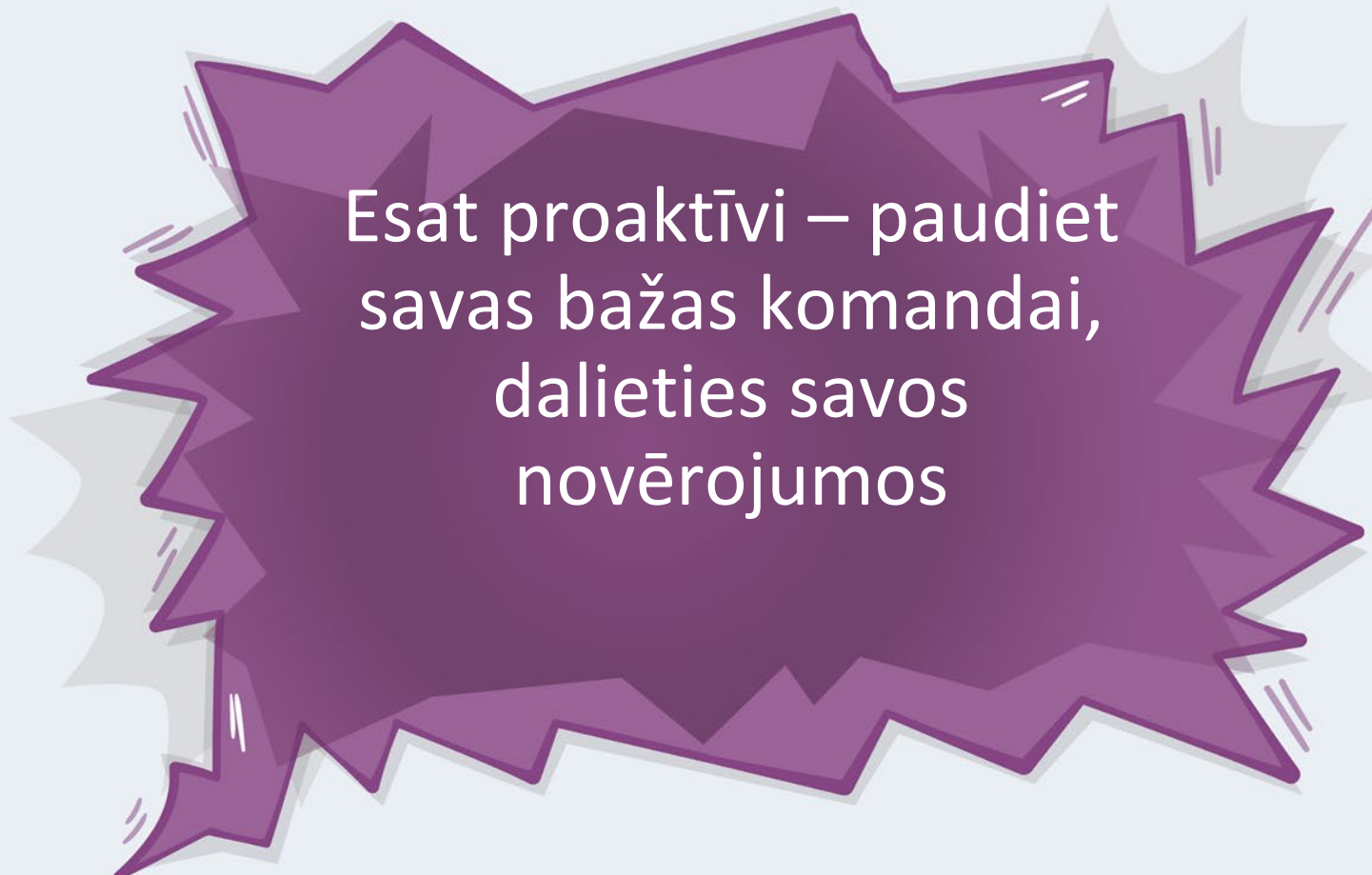
Konflikts un stingrība
nav pretējs mīlestībai
un laipnībai

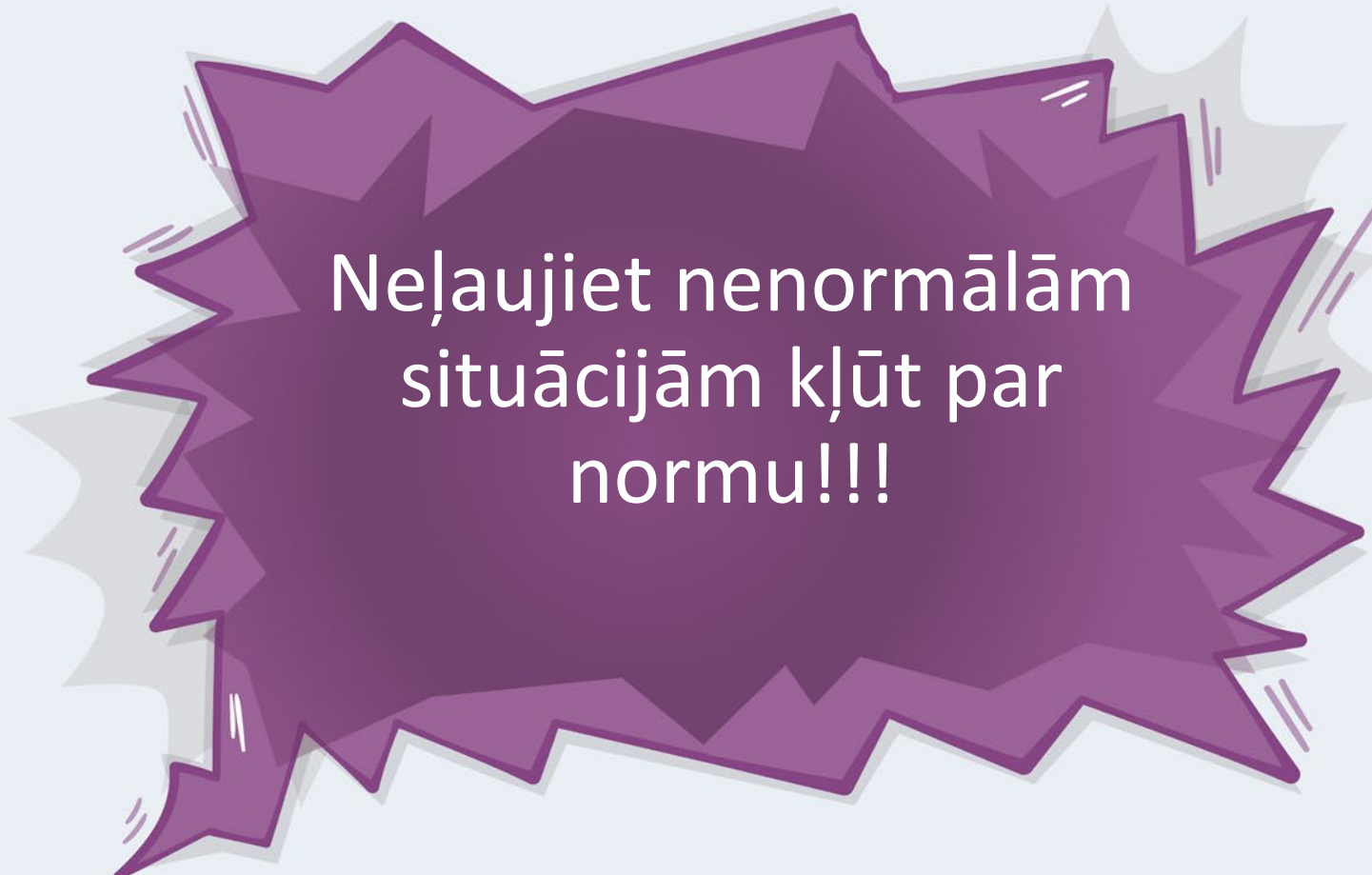
Konflikts ir veids, kā mēs uzstādām robežas

- Ja nekad nekonfliktējiet, kaut kas ir briesmīgi nepareizi
- Konfliktēt nevajag tikai cilvēkam, kura rokās ir absolūta vara
- Cilvēks, kurš netic, ka viņam ir ietekme, robežas uzstādīt nespēs

Esat proaktīvi – paudiet
savas bažas komandai,
dalieties savos
novērojumos

Neļaujiet nenormālām
situācijām kļūt par
normu!!!

Kā parliecināt vecāku (īpaši pirmsskolā) aizvest bērnu pie speciālista? Pat acīmredzamu fizisku problēmu gadījumos. Strādāju lauku ciematā. Tuvākie speciālisti 60km attālumā. Ir grūtības sagaidīt rindu arī uz maksas pakalpojumiem.

Rudenī sāku gatavot bērnu konkursam. Māte arī piekrita! Šobrīd māte ļoti uzbrūkoši, kāpēc viņas bērnam jāpiedalās tajos konkursos, jo bērns jau noguris no tiem konkursiem. Pat sociālos tīklos izplata, ka skolotāja ir stulba utt. Bērns ir ļoti talantīgs!
P.S. Šis latviešu valodā ir pirmais konkurss šajā mācību gadā, kur lieku šim bērnam piedalīties.

Pirmsskolas grupiņā viens bērns ir agresīvs, trūkst impulsu kontroles ir manāmi emocionāli uzvedības traucējumi. Šit citiem grupas bērniem, izvēlas sev vienu upuri, kurš ir klusāks, mierīgāks mazāks un tad nepārtraukti tramda to upuri. Ja viens upuris nav, izvēlas citu, atkal citu. Notika sarunas ar vecākiem 3-4 reizes. Bija psihologs.

Bet vecāki šo informāciju ignorēja. Tagad ir kārtējais incidents, kad ir fiziski cietis viens no upuriem, bet agresīvā bērna māmiņa raksta iesniegumu, ka viņai nebija informācija par bērna uzvedības problēmām. Kā būtu jārikojas šādās situācijās ar vecākiem un kā pasargāt bērnus no agresīvā bērna uzbrukumiem? Māte saka, ka visu laiku apmeklē psihologu, bet mums nav nekādas informācijas, rekomendācijas un ieteikumi, bērna uzvedībā uzlabojumi nav. Tagad tuvojas pavasaris, bērnam uzvedības traucējumi palielinās

Ko darīt ja skolēns pārkāpj visas ētiskas normas, pasūta skolotāju? Kad ar māti ir runāts par to, ka skolā griezīsies policijā, viņa draud, ka viņa arī rīkosies ar tādiem pašam metodēm. Skolēnam jau ir 11 gadi un ir administratīvi atbildīgs. Māte tapāt, ka zēns neuztver situācijas nopietnību.

Vairāku situāciju kopums. Skolotājs klasē regulāti ziņo par bērna pārkāpumiem skolā. Viss, ko vecāks pasaka: mans bērns mājās tā nedara. Noteikti janoskaidro apstākļi... Kur bijāt Jūs, ko skola varēja darīt citādi, lai tas nenotiktu? Skola ir manu bērnu tādu padarījusi par varmāku, kas citiem dara pāri, noteikti tas otrs ir kaitinošs, tāpēc viņš tā darīja. Šādas un līdzīgas atbildes skolotājs saņem no vecākiem, kuru bērniem ir uzvedības problēmas. Nevis nākt kopā risināt, bet vainot visā skolu, pedagogus, ka bērns tā uzvedas. Turklāt nāk ar pamācībām, ka bērnus noteikti vajaga vairāk nodarbībāt starpbrīžos, lai nebūtu jādara muļķības. Bet skola nav izklaides parks, pedagogs nevar katram pēc interesēm nodrošināt viņam tīkamu izklaidi.

Situācija tāda klasē: ka bērni un vecāki ilgojas pēc iepriekšējās klases audzinātājas ļoti kas bija viņiem sākumskolā. Esam jau 2 gadus kopā, tie ir mani audzināmie un šogad vairāk dzirdu no bērniem ka viņi grib savu iepriekšējo skolotāju jo viņa bija laba un arī sāku saņemt vēstuli eklasē ka man jābūt tādai kā iepriekšējai skolotājai, ka viņa esot bijusi labāka un labāk saprot bērnus. Vecāki paši saviem bērniem stāsta ka iepriekšējā audzinātāja ir bijusi labāka, jo bērni nāk uz skolu un atklāti to man saka (bērni jau visu saka atklāti un neko neslēpj). Ko darīt šādā situācijā? Vai vecākiem sapulcē ko vajadzētu stāstīt?

Kur reāli var vērsties (kādā iestādē var sūdzēties), ja izglītojamā vecāks apsūkā vienu vai vairākus skolas pedagogu? Sūdzība jāraksta kolektīvi vai var arī individuāli? Kādas sankcijas var tik vērstas pret vecāku?

Saprotam, ka vardarbības gadījumā /6.klase/ jāstrādā ar vardarbības veicējiem, upuri un vērotājiem un vecākiem, kuri ir agresīvi. Kā to paveikt nezinam

-
- 1.Kā strādāt ar noliegumu? Vecāks nepieņem vairāku labu speciālistu diagnozi. Slēpj, noliedz, nesniedz bērnam ieteikto palīdzību.
 - 2.Manipulē. Visam piekrīt, neko nemaina. Vairāku gadu garumā.
 3. Atnāk uz izglītības iestādi un saka: “Es ar viņu netieku galā”.

Jau otro gadu viens bērns, kurš intelektuāli ir virs sava vecuma, sadusmojas tad, kad ir jādara darbi ar rokām - jāraksta, jākrāso, jāgriež.

Dusmu brīžos met pa gaisu visu, kas pa rokai, gāž mēbeles, sper, sit kož. Ir organizētas vairākas tikšanās ar vecākiem. Vārdos vecāki ir gatavi uz sadarbību, bet netiek darīts tas, par ko esam vienojušies. Vecāki uzskata, ka tā ir pirmsskolas problēma, jo mājās viņi ar šādām situācijām tiek galā, mums jātiek galā arī pirmsskolā - "jāļauj pārļaut vētru". Pie neirologa un psihiatra nevedīs, jo tas neko nedošot. Atrisinājums esot ABA terapeits, kura vērojumiem iestāde kopīgi ar novada izglītības nodaļu, ir liegusi ienākt, jo uzskatāma par trešo personu. Šobrīd neatliek nekas cits kā izturēt līdz mācību gada beigām. Bet ļoti gribētos šim bērnam palīdzēt.

Mamma pārmērīgi kontrolē bērnu. Bērns skolā izreaģē dusmas. Mamma vaino skolotāju un klasesbiedrus. Bērnā ar vien vairāk vērojama divējāda daba.

Agresīva, vardarbīga (daudzkārtējas situācijas) bērna vecāki, kuri nespēj ietekmēt bērna uzvedību, neatzīst problēmu, draud skolai, ka sūdzēsies IKVD u.c., pauž neapmierinātību, jo skola neatstāj bez ievērtības viņu bērna pāridarījumus citiem skolēniem.

Vecāku prāt, nekas īpašs tas neesot, pusaudžu vecums. Lai risinātu situāciju, vecāki noalgo neatkarīgo psihologu vai juristu, skolu par to iepriekš nebrīdina. Skolā, sarunas laikā, vecāki klusē, bet viņu vietā agresīvi komunicē vecāku pieaicinātie, nolīgtie speciālisti (psihologs vai jurists). Vai skola ir tiesīga pie problēmsituācijas risināšanas nepieļaut vecāku nolīgtu psihologu vai juristu? Skola uzskata, ka visus problēmjautājumus, kas skar konkrētā bērna agresīvo uzvedību jārisina tikai un vienīgi ar vecākiem, jo tā ir sensitīva informācija, kura atklājama tikai bērna vecākiem, nevis vecāku pieaicinātajiem neatkarīgajiem ekspertiem, trešajai, naidīgi noskaņotai pusei, tikai tāpēc, ka vecāks samaksājis par šo pakalpojumu. Vai ir kādi normatīvie akti, kas pieļauj /regulē šādu vecāku rīcību? Jau iepriekš pateicos par atbildi!

Vecāks akli tic bērna teiktajam, idializē, netic tam, ka skolēns klasē un skolā uzdevas traucējoši, ignorē noteikumus. Bērns sūdzas vecākam, ka skolotājs verbāli aizskar, kaut gan patiesībā, skolotājs liek darīt, pildīt uzdevumu, uzdot jautājumus par uzdoto un izpildīto.

Māte draud ar sūdzēšanos departamentā par to, ka skola neveic pietiekamus pasākumus atiecībā uz skolotāju, ar kuru mātei ir konflikts (skolotāja nepilda vecāku prasības par mājasdarbu norādēm e klasē

Kā palīdzēt vardarbīgajiem 6.klasniekiem
pieņemt atšķirīgo bērnu, pienācēju. Klasē
4-5 -6 vardarbīgie.

Paldies!

Avoti

- Brooks, Yvonne. Time Management for Kids: 30-Day Planner . Unknown.
- Cloud, Henry; Townsend, John. Boundaries with Kids: Workbook Zondervan.
- Cohen, Lawrence J.. The Opposite of Worry . Random House Publishing Group.
- McGonigal, Jane. SuperBetter. Penguin Publishing Group. Kindle
- Shani, Asaf. Kid-Friendly Ways To Change Behavior - Fun conflict Management Tactics For Parents (Conflicts and Negotiations series Book)
- Stixrud, William; Johnson, Ned. The Self-Driven Child Penguin Publishing Group.